

Filipenses

Mamabũinore soyũiyebu Pablo b́acu ũi toivaicõjeiye báquede paperayocare Filipos ãmicũriĩmarocavũ Jesúre jũ aipõevare. Pablo b́acu judíovacacu b́acũvacari, Jesús ũi yávaiye méne beorĩ soyũicõjeimũ marejaquémavũ, soyũcũyũ ũi yávaiye méne judíova ãnevũre, judíova ne jũ abe boje ũi soyũiyede. Lucas b́acu soyũrejaquemavũ Pablo b́acũ borore Hch 7:57-8:1, 9:1-31, 13:1-28:31, aru ũi cũede Filipos ãmicũriĩmaroi Hch 16:11-40, 20:1-6. Pablo b́acu toivaicõjenejaquemavũ iyoca paperayocare ũi cũede ãmeina teivũre jēni jacoĩñami. Arevũ ne d́arĩaiyere, toivaicõjenejaquemavũ diyocare ãniũjũ b́acarõre 55 d.C., ũi cũede ãmeina teivũre jēni jacoĩñami Éfeso ãmicũriĩmaroi. Ũbenita arevũ ne d́arĩaiyere, toivaicõjenejaquemavũ diyocare ãniũjũa báquede 60-63 d.C., ũi cũede ãmeina teivũre jēni jacoĩñami Roma ãmicũriĩmaroi. Que baru javede Pablo b́acũre toivacaipõescũ b́acũre toivaicõjenejaquemavũ pũcayoca ũi paperayocare Tesalónica ãmicũriĩmarocavũre, aru pũcayoca ũi paperayocare Corinto ãmicũriĩmarocavũre, aru ũi paperayocare Galacia ãmicũrijoborõcavũre. Aru arevũ ne d́arĩaiyere, javede toivaicõjenejaquemavũ ũi paperayocare Roma ãmicũriĩmarocavũre, aru Éfeso ãmicũriĩmarocavũre, Colosas ãmicũriĩmarocavũre, aru Filemón mácũre máre. Pablo b́acu soyũrejaquemavũ úre toivacaipõescũ b́acũre aipe ũi toivacaquiye báquede diyocare.

Diyocaque Pablo b́acu torojmede jídejaquemavu ina Filipos ámicurĩmarocavu Jesúre ju airõevare ne daroiye báquede táuturare úre (2:25, 4:14-19). Pablo b́acu jabova ne buoimuvacari torojurejaquemavu (1:12-26, 2:17-18, 3:20-4:1, 4:10-13). Aru diyocaque jádovarejaquemavu Jesúre ju airõeva torojurivare ye baju ámevu ne cuede, ne cuede méne o ámene máre ijáravui, yópe Jesucristoi ðaiye báquepe (2:5-11). Soyurejaquemavu Timoteo b́acu borore (2:19-24), aru Erafrodito b́acu borore (2:25-30), ã baju ãi ðaiyede (1:3-8, 12-26, 3:4b-14), aru aipe ðaiye jaugõre Jesúre ju airõevare (1:9-11, 27-2:4, 2:12-16, 3:1-4a, 4:2-9).

*Pablo ãi meaicõjeino Filipocavure
(Hch 16.12)*

¹ Yu, Pablo, aru ñai Timoteo máre Jesucristore memecaivu, meaicõjeivabu mujare, Filipos ámicurĩmarocavu J́amenijicui põevare, Jesucristore ju aivare. Yu toivaicõjeivu apesure iyoca paperayocare mujare, Jesúre ju aivare cor-eipõevare, aru náre caðateipõevare máre, aru caivu m_aja J́amenijicui põeva curivare Jesucristoque ćinávure.

² Majepacu J́amenijicu, maje jabocu Jesucristom-aque, mearo ðacajacurĩ mujare bojecubeda ãi me boje. Aru torojurĩ cure ðajacurĩ mujare ćarijimevava.

Pablo ãi j́eniaino J́amenijicuque Jesúre ju airõevare

³ Cainumna ji ãruéne mujare, torojmede jívna yu Jūmenijicure, ji jabocure aru ji mearore jímure, mujare boje.

⁴ Aru cainumna ji jēniacaiyede Jūmenijicūque caivna mujare boje, torojvna yu ji ũmei.

⁵ Yu torojurī jívna torojmede Jūmenijicure, mje cadateiye boje yure ji coyūiyede Jesús ũi yávaiye méne mje mamarumna Jesúre ju aijāravna bácarōmiareca pu caride máre.

⁶ Dijāravna, mje mamarumna ju aijāravna bácarōi, Jūmenijicū mearo đacarī búrejaquemavna mujare. Aru coreóvavna yu mearo đacare nūcyure mujare pu Jesucristoi copaidaquijāravna baquinóita. Dijāravna baquinóre mja meara mārājivabu yóre Jūmenijicū aiye báquepedeca ũi đaquiyede yóre ũi urōre.

⁷ Jūmenijicū ũi meacu baju boje memecare đabi caivna majare Jesucristore. Que baru āravna yu mujare, ji ũmarare, ji ũmei. Aru ji que ārué métamu, caivna mja mje cadateiye boje yure. Mja cadateivabu yure caride bhoimna cūcare, aru ji jādovaiyede jāvene Jesús ũi yávaiye méne aru ji ju are đaiyede pōevare diede.

⁸ Jūmenijicūvacari majibi jāve ũcure caivna mujare urarōreca, yóre Jesucristo ũi ũpedeca mujare.

⁹⁻¹¹ Yóre arī, jēniacavna yu Jūmenijicūque mujare boje: “Ũmjeracu Jūmenijicū, pūeno baju nure đajacu náre, ju aivure ne mede ne bajumia, aru ne majiéde mi yávaiyede jāvene, aru ne coreóvaiyede aipe đaiye jaurōre náre”. Yóre arī jēniavna, mje beorājiyere ayu iye pūeno baju

mearo ðaiye jaurore mujare. Que teni ãmeno cãbequiyebu mujaque aru boropatebenajivũbu mũa Jesucristoi copaidaquijãravũ baquinóre, pðeva ne pueðarãjiyere aivũ Jũmenijicũre aru ne jĩnajiyepe aivũ mearore ũre. Que ðarãjivũbu na, mũaje mearo ðaiye boje. Aru Jesucristorecabe cũinãcũra no mearo ðare ðayũ mujare.

Pablo “Yũcarũravũ cũvũ ijãravũi memecacũyũ Cristore” ãi yãvaino

(Hch 16.19-40; 28.30; Gã 2.20; Col 3.4)

¹² Mũa, jĩvũ, coreóvare ðaiyvũ mujare arevũ obedivũ járiaivũre Jesús ãi yãvaiye méne iye vaiye boje yũre.

¹³ Que baru caivũ ina churarava, jabocũ cãramine coreivũ, aru caivũ arevũ máre, coreóvaivũbu yũre jabovai bũoimũre, ji memecaiye boje Cristore.

¹⁴ Aru obedivũ ina majevũ Jesúre jũ airðeva, ne jáiyede yũre bũoimũre, parũre nuñama ne jũ aiyede Jesucristore. Que teni caijãravũa pũeno baju parũgõreca soyũivũbu Jesús ãi yãvaiye méne jidũbevũva.

¹⁵ Arevũcarũravũ jorojĩñama yũre, pðeva ne pueðaiye boje yũre, ji soyũiye boje Jesús ãi yãvaiye méne. Que baru soyũyama Jesús ãi yãvaiye méne pũeno baju parũgõreca, pðeva ne pueðarãjiyere aivũ me náre, yũre ne pueðaiye pũeno. Que teni ne jorojĩni maucũvaiyũe boje yũre, soyũivũbu Jesús ãi yãvaiye méne. Ubenita arevũcarũravũ soyũivũbu Jesús ãi yãvaiye méne, ne mearo ðaiyũe boje aru ne cadateiyũe boje yũre.

16 Aru ina soyuivubu Jesús ñi yávaiye méne ne ue boje yure. Coreónvaivubu na Jāmenijicū cūre ðayure yure buoimūre, ji soyuquiyere ayū “Jāvemū” Jesús ñi yávaiye ména.

17 Ūbenita arevū soyuivubu Jesús ñi yávaiye méne, ne jorojīye boje yure ne āmeno dāriaiyeque. Soyubema na meaūmeque. Quénora soyuyama meara nūre ðarājivū arevū pūeno. Nóre ðaivubu pūeno baju chíori ñájine ðaiyurīduivū yure, ji járiaiyede ne ðaiyede ji buoimū cūede.

18 Ye baju āmevū ne ñájine ðarīduiyede yure. Quéda meavū ne soyūye Cristorā. Ye baju āmevū ina soyurpōeva ne soyūno ne dāriaino mearoque o ne dāriaino āmenoque. Quédata torojūvū yū ji ūmei, caivū náre ne soyūye boje Cristorā.

Aru torojūre nuquijivū ji ūmei.

19 Yū me majivū jodenajivūre yure āmeina teivūre jēni jacoīñamine jocarī, mūje jēniacaiye boje yure Jāmenijicūque aru Jesucristoi Espiritu Santoi cadateīye boje yure.

20 Pare uvū yū caiye vaiquiyede yópe ji coreiyere, cūyoje tebecūyū cainūmūa ji ðaiyeque. Quénora ðaiyuvū yū cainūmūa yópe ðaiye jaúere yure. Que baru caride aru cainūmūa jidūbecūva soyuquijivū Cristorā. Que teni pueðaquijivū Cristore caiye ji ðaiyeque, pōeva ne majinajiyere ayū ũ pūeno meacū bajure. Que ðaquijivū yū arūcū baru o yaiyá baru máre.

21 Yúcarūravū cūvū memecacūyū Cristore ijāravūi, pōeva ne mearore jínajiyere ayū úre. Aru ji yaiyede pūeno baju meaquiye bu yure, ji cūquiyere boje Cristoque.

22 Ёbenita сарї жароуѣ бару иј̄аравѣ, аревѣ рѣеваре јѣ аре дауѣ бѣојакуијивѣ Јесуцрѣсторѣ. Que бару уе мајибевѣ уѣ аипе бѣоіуе јарѣрѣ уѣре.

23 Рѣсаѣтеаму ји ѣме. Pare уаіуѣвѣ уѣ, сѣсѣуѣ Cristoque. Que бару ји уаідѣ, рѣено мearо baju meajebu уѣре.

24 Ёbenita рѣено baju јавѣвѣ мѣјаре ји сѣе сѣреја иј̄аравѣ, саѣатесѣуѣ мѣјаре.

25 Que бару уѣ ме мајивѣ аипе ји бѣокуиуеде. Веосѣуѣтѣ сѣсѣуѣ сѣреја иј̄аравѣ, саѣатесѣуѣ саивѣ мѣјаре, мѣје јѣ арѣјиуере ауѣ рѣено baju Јесуцрѣсторѣ, арѣ торојѣре дасѣуѣ мѣјаре мѣје ѣмеі, рѣено baju мѣје јѣ аіуе боје ѣре.

26 Que тені ји сѣеде мѣјауе соједеса рѣено baju мearоге јінајараму мѣја Јесуцрѣсторѣ уѣре боје.

27 Yo сѣінароре дарї сѣмајиде нѣрајино јавѣвѣ мѣјаре. Cainѣтѣа дајарѣ мѣја уѣре Јесѣс ѣі уѣвѣіуе ме даісѣјеіуере. Que бару уѣ нѣнѣ марѣ о нѣмесѣ бару мѣје уебай, јаріасѣуѣтѣ мѣје бороре мѣја јѣ аивѣре парѣрѣреца іуе уѣвѣіуе мѣне, дајосабевѣва диде, сѣінатѣрѣ мѣје ѣмеі арѣ сѣінарѣ мѣје рѣре мѣре. Que тені јаріасѣуѣтѣ мѣја мемѣивѣре парѣрѣреца сѣінавѣре, рѣева не јѣ арѣјиуере ауѣ Јесѣс ѣі уѣвѣіуе мѣне.

28 Cuavaicѣјемејара іна маусѣваривѣре мѣјаре. Јидѣбејарѣ нѣре. Que тені мѣја јѣѣоварјараму нѣре, нѣсарѣравѣ бїјарѣјивѣре Јѣменіјісѣре јосарї. Ёbenita мѣјасарѣравѣ јѣѣоваивѣбу мѣје даіуеуе меаѣарѣјимараре. Јѣменіјісѣ меаѣасѣуѣте мѣјаре.

29 Que бару мѣјаресабѣ Јѣменіјісѣі мearо

ðaimara, m̄je memecarãjiyere ayu Jesucristore m̄je ju aiyede úre aru no p̄enoreca m̄je ñájiyede máre, ñi yávaiye méne soyuiye boje.

³⁰ Aru caride m̄ja yūpedeca cūináturu ñájiini memeiv̄bu maja, soyũrãjiv̄ iye yávaiye méne. Javede m̄ja jãv̄ ji ñájiyede. Aru caride máre ji ñájiyede járiav̄buya m̄ja.

2

Cristo, Jãmenijicu baju, ñi p̄oc̄upe teino aru ñi jaboteino caiv̄re

(Mt 26.39; Jn 1.1-3; 10.18; Col 1.15; He 2.9; 5.8; 12.2)

¹ Jesucristorecabe parure ðayu m̄jare m̄je ũmei. Ñi ue boje m̄jare cãrijimene ðaibi m̄jare m̄je ũmei. Ñi Espíritu Santo cubi m̄jaque m̄je ũmei. Aru ure ðaibi m̄jare, m̄je cadatenajiyere ayu aru m̄je cõmaje ãroje járajiyere ayu m̄jev̄re.

² Que baru parũgõreca jẽniaiv̄ m̄jare, m̄je torojure ðarãjiyere ayu yure ji ũmei p̄eno baju, cūináturu m̄je dáriaiyeque, cūináturu m̄je ueque m̄jev̄re, cūináturu m̄je ũmeque, aru cūináturu m̄je urõque máre.

³ Ðabejarã m̄je ðaiyede, meara nure ðarãjiv̄ arev̄ p̄eno. Aru ðabejarã m̄je ðaiyede “¿Meara márica arev̄ p̄eno?” aiv̄. Quénora dáriabejarã m̄je baju mearape arev̄ p̄eno. Cain̄m̄a “Arev̄ ji p̄eno mearamu na”, arĩ dáriajarã.

⁴ Aru vobejarã quénora m̄je baju p̄eno meara nūiyede. Quénora ðajarã arev̄re máre, ne meara n̄rajiyere aiv̄ p̄eno baju.

⁵ Dápiajarã m̃je baju yópe Jesucristoi dápiaye báquepedeca ñi baju, ðarãjiṽu yópe ñi ðaiye báquepedeca.

⁶ Caiñm̃na J̃menijic̃u bajurecabe ñ. Ëbenita “J̃menijic̃u par̃épedeca c̃vaṽu ỹu”, abedejaquemaṽu.

⁷ Quénora ñi baju ñe boje dajocarejaquemaṽu iye ñi par̃éde, p̃ðevare memecac̃uỹu. Que teni p̃ðetedejaquemaṽu p̃ðesc̃upe. C̃ñetedejaquemaṽu p̃ðesc̃u ãrojasc̃u.

⁸ Dáriabedejaquemaṽu ñi baju meac̃upe areṽu p̃ñeno. Quénora par̃ñrejaquemaṽu ñi baju areṽu c̃ãchino. Que teni j̃u arejaquemaṽu jípac̃u J̃menijic̃ure p̃ñ ñi boar̃i jar̃vaic̃õjeiyeta ñi mauvare ñi baju. Aru c̃nyoje ðar̃i, boar̃i jar̃varejaquemaṽu ñre, ne p̃ñvaim̃u másc̃ure josc̃ñjaravena.

⁹ Que baru J̃menijic̃u epedejaquemaṽu ñre caiṽu ne jaboc̃ṽa. Aru ãmidorejaquemaṽu ñre yo ãmiá mearo bajure caiṽu ne p̃uedaiãmia p̃ñeno.

¹⁰ Que baru caiṽu cavarõ mearo J̃menijic̃u car̃õcaṽu, aru caiṽu ijoborõcaṽu, aru caiṽu joborõ jívcaṽu máre ne jápiayede Jesúi ãmiáre ññatutarãjarama, p̃uedarãjiṽu ñre.

¹¹ Aru caiṽu j̃u aiṽu, “Jesucristo maje jaboc̃ṽe”, ar̃i soyãrãjarama caiṽu ne jápiayede. Que teni caiṽu mearore jíñajarama majepac̃u J̃menijic̃ure.

Maje boropatebeno J̃menijic̃u jãinoi

¹² M̃ja, jívc̃u, jí ñmara, que baru yópe ðajarã. M̃je ðar̃i c̃õmajiyere jí c̃õjeiyede yópe jí bueiyede javede jí c̃uede m̃jaque, nopedeca p̃ñeno baju ỹñre j̃u ar̃i, ðajarã jí bueiyere caride, jí

sæde joai m̄jare jocarĩ. M̄ja J̄menijic̄ai meadaimaratamu. Que baru pueðajarã J̄menijic̄are me. Aru cain̄m̄na memene n̄jara m̄je ðaiyeque, c̄arãjiv̄a me aru c̄avabenaživ̄a p̄caũmea máre.

¹³ J̄menijic̄arecabe ãr̄are ðaȳa m̄jare m̄je ũmei iye mearo ðaiye jaũrõre m̄jare, m̄je torojũĩ ðaiyũrãjiyepe aȳa mearo ðaiyede. Aru ũrecabe caðateȳa iye mearo ðaiye jaũrõre yópe ãi ũrõre.

¹⁴ Caiye m̄je ðaiyede ðajarã torojũĩ ãmeina yávabev̄a aru jarabev̄a m̄je baju máre.

¹⁵ Que baru boropatebenajaramu m̄ja. Aru m̄je ãmeno ðaiye c̄abequiyebu. Aru J̄menijic̄ai mára, ãmeno c̄abev̄a, barãjáramu m̄ja. M̄je sæde ijãrav̄acav̄a j̄jovaīv̄a aru p̄eno ãmeno ðaīv̄a ne j̄neboi, m̄je caðateiye jāv̄a náre, ne jãrajiiyepe aiv̄a ne ãmeina teiyede aru m̄je mearo teiyede yópe abiácovai caðateiyepe p̄õvare cojiéque, ne jãrajiiyepe aiv̄a ñamine.

¹⁶ Nopedeca m̄ja caðateiv̄abu ijãrav̄acav̄are m̄je coȳiyede náre iye yávaiye méne, ne coreóvarãjiyepe aiv̄a aipe c̄avarãjiv̄a jãrav̄a c̄uiméjãrav̄a baquinóre. M̄je que ðaru, jãðovarajiv̄abu ji mememeniduiye báquede m̄je yebai ji bueiye báquede m̄jare. Que baru torojũc̄uȳmu ȳa ji ũmei m̄jaque Cristoi copaidaquijãrav̄a baquinói, ji coreóvaiye boje ji c̄e báque aru ji memecaiye báque máre bojecabe ãmene.

¹⁷ J̄menijic̄a me toroj̄abi m̄je j̄a aiyede Cristore. Ũi nópe toroj̄æde coreóvaīv̄a ȳa. Apev̄a ȳare boarĩ jar̄v̄aiȳma, ji bueiye boje m̄jare Cristo jiede. Ũbenita ȳare boarĩ jar̄v̄av̄ureca,

torojmcsuyumu yu.

¹⁸ Quédeca maja máre torojmjarã maje ũmei. Aru mjarã ji torojmede ji ũmei máre mjaque. Que teni caivm maja torojmãjaramu maje ũmei cūinátaru.

*Timoteo aru Epafrodito ne curãñino Filipoi
(Hch 16.1-3)*

¹⁹ Maje jabocm Jesús ũi uru, jaroiyuvu yu Timoteore maje yebai, ũi cadatequiyepe ayu mjaare. Que teniburu yóboi, ũi copaidaquiyepe ji yebai cojedeca, torojmcsuyumu yu ji ũmei ji járiaquiyepe maje borore.

²⁰ Ñai Timoteo cūinácurebe cōmaje ãroje dáriayu mjaare ji dáriaiyepedeca. Érecabe jáve cadateiyucm mjaare.

²¹ Caivm arevm ye dáriabema aipe ðarĩ cadateni bujarãjivure iye memecaiyepe Jesucristore ðarãjivure yópe ũi urõpe. Quéhora ne bajumia cadateiyurĩ ðadama ne urõpe.

²² Aru mjavacari coreónvaivbu jáve cadateyure iye memecaiyepe Jesucristore. Éi ðaiye báquede jáðovaimi memecayu meacure. É coyñibi Jesús ũi yávaiye méne yáque, arevm pðeva ne járiarãjiyepe ayu diede, yópe jmedocm ũi memeiyepe jíracque cadateyũ ére.

²³ Que baru érecabe ji jaroquim maje yebai, cūiná ji majiquiyepe ayu aipe yócvu ne jabova ne ðarãjiyepe yáque.

²⁴ Aru maje jabocm Jesús ũi uru, yu máre mau-mena jácñniyuvu maje yebai.

²⁵ Ji dáriaru jaroie jaivm yure maje yebai majecm Epafroditore, maje daroim mácure ji yebai, ũi cadatequiyepe aivm yure. É memeimi

yáque ñaje memecaiyede Jesucristore, arevü ne maucüvadedeca ñajare.

²⁶ ¶ Jácsüñaiyübi caivü mujare pare. Urarõ cãrijimi ñi ùmei ñi jápiarĩburu yóboi müje jápaiye báquede ñi borore ijimäre.

²⁷ Jáve ijimü mateáme. Pare ñájame pü ñi yainíduiyeta. Ubenita Jümenijicü cõmaje ãroje jáquemavü úre, quénora ñ matüiyeda ãmevü, yure máre. Que baru Jümenijicü ümedavaquemavü úre, ji chõomequiyere ayü püeno baju.

²⁸ Que baru püeno baju jaroüyüvü yü úre müje yebai, müje torojügrãjiyere ayü müje ùmei cojedeca, müje jáiyede úre bediõva, ji chõiye cüiquíyere ayü.

²⁹ Que baru torojürivü copü etajarã úre me, yóre Jesúsre jü airðeva ne copü etaiye jauére arevü névüre. Püedajarã caivü úre paivüre.

³⁰ Urecabe yainíduyü básü, ñi memecaiye boje Jesucristore. Jidübetame ñi baju yaijüroede, caðatecüyü yure, müje caðateivü büojabe boje yure.

3

Pðeva ne boropateiye cübeno ne ðaiyeque

(Hch 8.3; 9.1-2; 22.4; 23.6; 26.5, 9-11; Ro 2.28-29; 6.11-13; 8.29; 11.1; 2 Co 3.18; Gá 4.19; 6.14-15; Col 2.11-13)

¹ Müja, jívü, cüjarã torojügrĩ maje jabocü Jesucristoque cüinávüre. Uetübevü toivaicðjeivü yü apere bediõva cojedeca iye majié jauéde mujare, müje cürãjiyere ayü me Jesucristoque.

² Me jájara ina arevü pðeva ne ãmeina jáimarare, aru ãmeina ðaivüre, aru ümüva ne baju ne cajede

buraicõjeivure máre. Ne cajede buraicõjeiye boje, “Jūmenijicui põeva máríca maja?” arĩ dápiarĩduyama. Que teni nácapũravu napini coreniduivubu Jūmenijicui meadaquiyede náre, ne nópe ðaiye boje.

³ Æbenita majacarpũravu jáve Jūmenijicui põevatamu. Que baru majarecabu mearore jívu Jūmenijicure jáve, Espíritu Santoi bñojare ðaiye boje majare. Aru majarecabu torojurĩ curivu Jesucristoque cūinávure. Aru majarecabu “Jūmenijicui meadaquidica majare maje ðaiye boje?” arĩ dápiabevu.

⁴ Ácu põescu napini coreni bñojaru Jūmenijicui meadaquiyede úre ñi ðaiye boje, yúvacari ñi pñeno napini corevu bñojajebu diede.

⁵ Yñrecabu ne buraimu mácu ji cajede ocho paijãravu ji põeteniburu yóboi, yópe ne ðaiyere caivu ñmva judíovare. Aru yñrecabu Israecacu, aru põeyajubo Benjamín ãmicuriyajubocacu. Jipacu aru jipaco máre judíovabu. Judíovai yávaicamuare yávaivu yu. Aru yúvacari, fariseo báciu, ðarĩ cõmajidejacacu Jūmenijicui ðaicõjeiyede ñi couiye báquede Moisés báciure yópe arevu fariseovare.

⁶ Urarõ ji memecaiyurĩduiyede Jūmenijicure, yúvacari ñájine ðarejacacu ina Jesúre ju airõevare. Aru urarõ ji ðaiyurĩduiyede yópe caiye iye ðaicõjeiyere meacu bacuyú, põescu cubedejame ãmeina yávarĩ bñojayu yure.

⁷ Jipocamia caiye diede corevarĩdurejacacu bojescure yure. Æbenita caride corevayubu caiye diede ye bojescubede yure, Jesucristoi mearo ðacaiye boje yure.

8-9 Aru p̄eno bajutamu caij̄e ji c̄vajuroe. Corevaȳmbu bojec̄ubede ȳre. Bojec̄v̄n̄ ȳre caiye p̄eno ji coreóvaiye ji jaboc̄ Jesucristore. Que baru dajocaiv̄n̄ caiye iye ji ðaiye báquede, aru ji c̄vae báquede, aru ji napini coreiye báquede máre, memecac̄ȳn̄ Cristore. Caiye iye báquede ji coreóvaiyede jar̄v̄aiyere paiyebu caride, Cristo jic̄n̄ bac̄ȳúre aru c̄c̄ȳure úque c̄ináv̄re. Que baru caride ȳn̄ ðabev̄n̄ yóre J̄menijic̄n̄ ðaicõjeiyere, ñi j̄quiye arĩduȳn̄ ȳre meac̄re yóre ji ðarĩduiye báquedepeda. Quénora caride J̄menijic̄n̄ j̄aimi ȳre meac̄re, ji j̄n̄ aiye boje Cristore. Que teni J̄menijic̄n̄recabe meac̄n̄ ðaȳn̄ ȳre ñi j̄ainoi ji j̄n̄ aiyede Cristore.

10 Que baru c̄inároratamu ji ur̄o caride. Coreóvaiȳv̄n̄ ȳn̄ Cristore me, coreóvac̄ȳn̄ iye par̄éde nacovaiye báquede úre yainore jar̄varĩ, ñajic̄ȳn̄ ñi ñajiȳe báquedepeda, aru ãrojac̄ȳn̄ úre ñi yaiye báquede.

11 Que baru napini coreiv̄n̄ ȳn̄ J̄menijic̄n̄ nacovaiyere aȳn̄ ȳre máre yainore jar̄varĩ, ji c̄quiye aȳn̄ j̄arav̄n̄ c̄iméj̄arav̄n̄ baquinóre.

J̄menijic̄n̄ ñi p̄evare bojedaquino

(1 Co 4.16; 11.1)

12 Yóre arĩ, abev̄n̄ ȳn̄: “Jave b̄ojaiiv̄n̄ ȳn̄ caiye iye ȳre ðaiye j̄uéd̄e, meac̄n̄ bac̄ȳú yóre J̄menijic̄n̄ ur̄ore”, abev̄n̄ ȳn̄. J̄av̄n̄ ȳre c̄areja ji meac̄n̄ baquiye yóre J̄menijic̄n̄ ur̄ore. Javede Jesucristo beorĩ ñejaquemav̄n̄ ȳre ñi jic̄n̄, ji c̄quiye aȳn̄ úque cavar̄o mearoi meac̄n̄ baju yóre J̄menijic̄n̄ ur̄ore. Aru cain̄m̄n̄ memecaiv̄n̄ ȳn̄ Jesucristore caiye ji majiéque aru caiye ji

paraéque máre, eacuyú ji cūquinore úque cavarõ mearo Jūmenijicūi cūgõi.

13 Maja, jívn, yácarũravú corevabevú jave eayú bácare diede. Que baru cūinároramú ji ðaino: Ārūmevú yú iye ji ðaiye báquede; quénora ārvú yú iye ji ðaquiye, yare jaūquiye.

14 Yóre yajuipõescūi cúyaiyere nurié, pú cúyaima tūrvaita, nopedeca yúvacari nūñmu nurié pú buojayuta ji memecaiyede Jesucristore, cacuyú úque cavarõ mearo jāravú cūiméjāravú baquinóre, yóre Jūmenijicūi űrõre űi cutuiyede ina cūrājivure Jesucristo que cūinávure.

15 Nóre dāriaiye jaūvú caivú majare, coreóvaivure aipe maje ja aiyede Jesúsre. Que baru cūináturú maje űme dāpiarājarevú maja. Ūbenita arevú mājacavú “Jave meara matáivubu maja yóre Jūmenijicūi űrõre”, űbenina ne arī dāriaru, Jūmenijicū coreóvare ðacuyúme ne que dāriaiye jāve āmene.

16 Cūinároramú ji couúino mājare caride. Maje dāriaiye aru maje eaiye máre ðaiye jaūvú majare coara, yóre iye Jūmenijicūi yávaiyede jāvene, maje coreóvaiyere.

17 Maja, jívn, ðare nājara yóre ji ðaiyere. Yóvajarā arevure ina ðaivure ji ðaiyepedeca. Aru me jājara ina cūrivure ñje cæpedeca.

18 Obedijāravúa javede yú couúcasú mājare iye couúie, chõre ðaiyede yare. Aru couūquijivú caride bediõva cojedeca ji orique, ji űrarõ chõiye boje. Obedivú põeva cūma maucūvarivú iye yávaiye méne Cristoi yaiye báquede jocūjaravena. Ne cæde ijāravú jāðovaivubu, “Ye baju āmevú Cristoi

yaino mácarõ jocũsaravena”, ne arĩ dápiaiye de.

¹⁹ Nárecabu bíjaroimara márajivũ Jũmenijicũre jocarĩ. Que ðaimara, nũrajarama na toabo cũiméboi. Nárecabu mearore jíbevũ Jũmenijicũre. Æbenita jíyama mearore ne baju urõre. Que teni ne ãiye ne jũmenijicũre paiyebu. Cũyoje tebenama ne ãmeina ðaiyede. Quénora, “¿Meara márica maja?” aðama ÷benina. Nárecabu dápíabevũ cavarõ mearo Jũmenijicũi cũrõquede. Quénora dápíadama ijãravũquede.

²⁰ Æbenita majacarpũravũ ijãravũcavũ ãmevũ. Quénora cavarõ mearo Jũmenijicũi cũrõcavũtamu maja. Que baru torojũrĩ maje ũmei napini coreivũbu, urarõ jáiyũrivũ majare meaðaipõescũre, maje jabocũ Jesucristore, ãi daquiye de ijãravũi cojedeca, cavarõ mearo ãi cũrõre jocarĩ.

²¹ Æi daquiye de, oatũvacũyũme maje bajuá parũbebajua yainájibajuare, maje cũvarãjiyere ayũ maje bajuá cũimébajua majare coara ãi baju cũimébajure. Nóre ðacũyũme ãi majié parũéque. Iye ãi majiéque rũrũcũvabi caiye ijãravũquede aru caivũ ijãravũcavũre máre. Que teni caiye vaiquíyebu yóre ãi urõre.

4

Torojũjarã mũje ũmei mũje cũe boje Jesucristoque cũinãvũre

(Col 4.2-7; 1 Ts 5.16-18)

¹ Mũja, jívũ, jí ÷mara, pare jáiyũvũ mũjare. Torojũrĩ ãrũvũ mũjare. Mũje jũ aiye boje jí bueiyede, yũ cũvacũyũtu mearore cavarõ mearo Jũmenijicũi cũrõi. Paredeca jũ are nũjara Jesús ãi

yávaiye méne. Jaruvabejarã diede. Qué Nora çujarã cūinávure Jesucristoque, yópe m̃je çere caride.

² Parũdõreca jēniavũ ico Evodiare aru ico Síntique de máre. Ne Jesúsẽ jũ aiye boje, çarivũbu úque cūinávure. Que baru cūinátũrũ dápiajarãri na ne ũmei.

³ Aru jēniaivũ m̃re, ji yóvaim̃re, jãve cađateyũre yũre. Cađatejacũ ina pũcarõmiva nomivare, ne cãrijimene ðarãjiyere ayũ ne bajure. Nárecabu memevũ bãcavũ paredeca yúque, põeva ne jũ arãjiyere aivũ Jesúsẽ ũi yávaiye méne. Que baru mi cađateiye jãvũ náre caride. Memedama Clementeque aru ajevũ Jesucristore memecãivũque máre. Aru ne ãmiã çavũ toivaiye çarõita, Jũmenijicãĩ paperatucubo, caivũ ina jãravũ cūiméjãravũ baquinóre çvarivũ úque ne ãmiãre toivaitucubo jívi.

⁴ Çujarã torojũrĩ m̃je ũmei cainũmũa m̃je çede m̃je jabocũ Jesucristoque cūinávure. Que baru çoyivũ m̃jare cojedeca: Torojũjarã m̃je ũmei.

⁵ Caivũ põeva coreóvajarãri m̃jare cađateiyũrivũre ajevũ põevare. M̃je jabocũ Jesucristo ũi copaidaquino maquinó joabenotamu. Que baru cađatejarã caivũre.

⁶ Aru caiye iye m̃jare vaiyede, cãrijimejara m̃ja. Ũbenita caiye iye m̃jare vaiyede, torojũede jíni Jũmenijicũre, çujarã úre m̃jare jãéde. Aru jēniajara úre m̃je jēniayede máre.

⁷ Que teni m̃ja çãrãjaramu me cãrijimevũva Jesucristoque cūinávure. Jũmenijicũrecabe cãrijimene ðayũ m̃jare nóre, jãri coreçayũ m̃je ũmene aru m̃je dápiayede máre. Aru yo cãrijimeno

Jūmenijicūi jíyede ye járiarĩ eaiṽ bhojabenama na, pōeva úre jṽ abevṽ.

Dápiajarã mṽja mearore

⁸ Mṽja, jíṽ, caride bhojaiṽ yṽ iye ji toivaicōjeiyede apesure mṽjare. Yópe dápiajarã mṽja: Āṽjara caiye iye yávaiyede jávene, aru caiye iye pōeva ne pueḏaiyede máre. Āṽjara caiye iye méne, aru caiye iye me Jūmenijicūi jáinore máre. Āṽjara caiye iye pōevare ure ḏaiyede. Aru āṽjara caiye iye pōeva ne me yávaiyede máre. Dápiajarã caiye iye pṽeno baju méne aru caiye iye pōeva ne mearore jíyede máre.

⁹ Ḑajarã mṽja yópe ji couṽiye báquepe mṽjare, aru yópe ji ḏaicōjeiye báquepe mṽjare. Ḑajarã yópe mṽje járiaiye báquepe ji couṽiyede, aru yópe mṽje jáiye báquepe ji ḏaiyede máre. Que ḏaru, ñai Jūmenijicṽvacari, cārijimenoque cṽre ḏayṽ majare, cṽcṽyṽme mṽjaque.

Filipocavṽ ne caḏateino Pablōre

(Hch 17.1; 2 Co 11.9)

¹⁰ Pare torojṽṽ yṽ ji ũmei ji cṽede cūinávṽpe maje jabocṽ Jesucristoque, mṽje caḏateivṽ bhojaiye boje yṽre. Mṽje coreniburu yóbo joe baju, caḏateivṽbu yṽre caride. Coreóvaiṽ yṽ dinṽmṽreca mṽje coreiyede, caḏatenajivṽ yṽre cojedeca. Āṽmetebetevṽ mṽja yṽre. Quépora caḏateni majibeteavṽ mṽja.

¹¹ Yávacari torojṽṽ ji ũmei, ji majiéde cṽvae boje. Que baru ñájimevṽ mṽje caḏatebede yṽre.

¹² Yṽrecabu coreóvayṽ cṽcṽre ji cṽvae ureque, aru cṽcṽre yṽre jaṽéque máre. Que baru cainṽmṽa

aru ãri ji carõi máre torojṽu yu ji ũmei. Yu ji ãquiyede c̃vacu baru aru ji ãquiyede c̃vabecu baru máre, torojr̃i majiṽu yu ji ũmei. Aru p̃eno ure ji c̃vae baru aru p̃eno yure jaué baru máre, torojr̃i majiṽu yu ji ũmei.

13 Cristoi c̃e boje yáque c̃uináṽupe, parure ðaibi ji ũmei. Que baru caij̃e vaiyede yure, ðaiye majiṽu yure jauéde yópe ũi urõpe.

14 Æbenita meateaṽu m̃je cadateiyede yure ji ñájiyedeca.

15 M̃ja, Filipocaṽu, m̃javacari coreóvaiṽabu me ji etaiye báquede Macedonia ãmicurõre jocar̃i, apenoa ìmaroacaṽu Jesúre ju airõeva cójjivaiṽu cadatebeṽu bácṽure yure. Diñm̃i ji buiye báquede bueyu Jesús ũi yávaiye méne m̃jare, m̃ja quéṽura, Jesúre ju aiṽu cójjivaiṽu Filipoi, jaṽu yure tãuturare, bojedar̃ajiṽu ji bueiye báquede m̃jare. Que teni j̃ini aru jacor̃r̃i máre b̃aṽu m̃ja m̃je baju.

16 Ji c̃e báquede Tesalónica ãmicur̃ĩmaroi c̃uinár̃m̃ aru arep̃m̃a máre m̃ja jaroáṽu yure tãuturare, yure jaué boje.

17 Torojṽu yu ji ũmei m̃je jíyede yure. Æbenita p̃eno baju torojṽu yu ji ũmei, J̃menijic̃i me j̃aiye boje m̃jare m̃je yópe ðaiye boje, m̃je cadateiye boje yure.

18 Jacor̃ṽu yu caiye m̃je daroiye báquede yure Erafroditoque. Ære c̃vaede davac̃be yure, m̃je jíye báquede. Que baru caride p̃eno baju c̃vaṽu yu. Aru ye jaubeṽu yure. Yure m̃je jíye báque cojṽu J̃menijic̃are yópe p̃eva ne juaiye mu-mij̃ede ne jíye coj̃ére ére. Nopedeca m̃je jíye

báque máre me sojvн ѓre.

¹⁹ Aru majerasч Jǔmenijicч, ji memecaimч, ыre cыve cыvabi. Que baru jícyыme caiye mǔjare jaéde, mǔje jч айe boje Jesucristore.

²⁰ Jínajarevч maja mearore majerasч Jǔmenijicare cainчmчa. Quédecabu.

Pablo ǔi meaicǔjeino Filipocavчre

²¹ Meajarari na, caivч ina Jǔmenijicчi pǔeva, ina cыrivч Jesucristoque cǔinávчpe. Ina Jesúre jч airǔeva yǔque cыrivч caride meaicǔjedama mǔjare.

²² Caivч ina Jǔmenijicчi pǔeva yóсavч meaicǔjedama mǔjare. Caivч pчeno meaicǔjedama mǔjare ina Jǔmenijicчi pǔeva ǔai jabocч ijǔravчсacч pчeno baju parчсчi cǔramicavч.

²³ Maje jabocч Jesucristo mearo đacajacчǔi mǔjare bojesчbeda ǔi me boje. Quénoramu.

Majepacá jūmenijicui yávaiye mamaene coyñitucubo

New Testament in Cubeo (CO:cub:Cubeo)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cubeo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cubeo [cub], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cubeo

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

dbd749ed-4c37-5cd8-b20e-caf1f8ff5885